

ДРАГИЊА
АДАМОВИЋ

У ВРЕМЕ ОДСУТНО

КД

Драгиња Адамовић
У ВРЕМЕ ОДСУТНО

БИБЛИОТЕКА Б Р А З Д Е

7

Уредник

Димитрије Тадић

Рецензенти

Света Лукић

Драгица Сретеновић

Насловна страна

Фрагментована антропоморфна фигурина, старији
неолит, Дивостин. Археолошка збирка Народног
музеја у Крагујевцу

ДРГИЊА АДАМОВИЋ

**У ВРЕМЕ
ОДСУТНО**

КБ

1987.

*“Мртви се вратише у Рим,
не нашавши оно што су тражили.
Мољаху ме да их пустим,
и тако започе моје учење.”*

К. Г. Јунг

У ваздуху крилата кошуља
У мислима платно невезано
Пред нама пркосна и хладна
Дубока вода
У води ововремена сфинга
На прастари начин покушава
Да прогута слику хаоса

На земљи гробљу
Мрви Ходочасници вечерају
Дестилисану енергију

ПОД СТАКЛОМ ВУЛКАНА

1.

Лежао сам закопан у песку
И мислио на четири стопала
На обали су седели мртви људи
Жвакао сам храну коју они жваћу
Храну без укуса
Две руке су изнеле земљану чинију
Пошао сам да их зауставим
Додирнем
Вратим
Нисам успео
Чинија је пала испред мојих ногу
И преобразила се у безброј чинија

2.

Човек рибљих очију
Пратио је сваки мој корак
А тамо иза узаних капија
Горела је свећа у славу ничег

3.

Лађа спуштених једара
Улази у ноћ
У лађи хаос и крици

Један оцак се задими

4.

Жена модрих очију
Ставља погачу под сач

Је ли то голгота
Питају уста иза црног зида
У ваздуху дрхти распети звук

5.

На крају наших шума
Велики ловац нишани откуцаје
Мога срца
На каменој плочи зелени мрави
Мрве историју једне замишљености

срце дивљине

РАТНИК И СЕНКА

Господе
Нестало је мојих суза
Бистрих језера
Мртвачке главе зуре у небо
Избезумљени ратник виче
У издужено уво сенке
Беле птице излећу из гнезда
Њеног срца
Под замасима крила он пада

*

*

*

Често се враћам тамо
Где је све исконски чисто
Где су мужеви горостасни
Са прсима широким
И срцем у коме су њиве
Високе од рода
На тој њиви мека трава расте
И ту
Мала жена мирно спава

*

*

*

Жеднија од твоје жеђи
Испод ножа следе мржње
Слила сам се у тебе
Кап по кап
Срце дивљине
Гледаш ме крвавим очима
А раскинуо би зубима
Онога ко би ме
У теби повредио

*

*

*

Знаш ли како се зове језеро
Иза седам облака
У коме се душа купа када је обгрле
Тамне ноћи
Знаш ли где је пучина
Са које те могу угледати
Ако се жива из ње изнесем

*

*

*

Не проклињи ме што јесам оно што нисам
Налазиш ме док ме губиш
Не величај ме јер нисам што јесам
Стићи ме не можеш
Вода сам изникла из Сунца
Земља и ватра проклетство су моје

*

*

*

Кад замру звуци и згасну светла
Те видици постану непрозирна тишина
Остаћу са твојим земљаним лицем
Пред вечном равнодушношћу

у поновљеном дану

ЧУДНА ПРЕЉА

Када к њој идем
Рукама маглу размичем
Река преда мном пређу ваља
На вечној обали седи
Чудна преља

Ту под њеним прстима
Живот се распреда

Препаднем се од сличности
Које виђам сваког дана
Хтедох радост са њом да поделим
Кад опет
У болу остајем сама

Одблесак драгог ми духа
Једина је нит
Од које не стрепим

ДУХ

Гладан себе

У сну

Своју глад једе

На камену њених костију

Сит заспи

*

*

*

Понекад се преда мном
свака збиља уклони
Тада видим како уклетник
своју драгу душу тражи
док остали мисле да он
неку рибу лови

*

*

*

Руке потонулог ума
Јуре сенку по таваници
Листају странице света
Неко је бацио прстен
На под замки ужаса
Неко је крикнуо

Руља је развукла усне
Зуби су јој остали
Исцерени у ноћи

*

*

*

О стрпљива
Закорачи у ноћ
У напукли сан празних улица
У дом испод облака
Да саберем мисли
У пепелу твојих трагова

До сунчевог изласка
Да насликам море на чијем дну
Леже чунови од злата

У поновљеном дану
Помешаће се јуче и сутра
У градском лику
Уморном од живота

*

*

*

Смирај туге ће у даљинама да
оконча свој почетак и крај.

На овом свету пркосити ништаријама,
које многи величају, није нимало угодна ствар.
Знати да си овде кратко време и да си спутан
да проживиш свој једини сан – туга те свег испара.

Смирај видиш у заласку сунца, али се
у души то не понавља. Ти постајеш жртва ноћи
када авети дана, у искиданом сну, изводе
бестидне лажи.

Затвараш очи; утеху тражиш у смрти;
док спаваш дубоким сном над тобом се цере авети
дана и надмећу у својој бестидности.

Надмећите се само! Ја вас више не чујем:
на оним даљинама моја душа се одмара.

ЦВЕТ ПЛАМЕНА

*

*

*

Да ми је на домаку ока
То топло поље где мисли шетају голе
Тајно бих га опколила
Ништа му нажао не бих учинила
Само бих слободу његову
У стих ухватила

*

*

*

Далеко си као тишина
која се не да додирнути
Далеко си
бојо мог гласа
У једној руци држиш анђела
у другој ђавола
Једним ме оком оживљаваш
другим убијаш

*

*

*

Из тебе рођена
тек жива јесам
смрти моја

*

*

*

Над каменом шумом помућене истине
Високо као лет
Дланови неба испиће мирис земље
Цветом пламена
И неће се знати
Да ли сам у лудој игри победила

ИГРА СМРТИ

Бори се земља са пламеном под мојим ногама. Замном остаје отворена чељуст смрти; на врху облака златна пшеница цвета. Срце моје тамо би остало, али сунце ме зове. Ако за оном храном чезнеш, срце моје, мимоићи ће те гладна земља. Вечност се без крила не може додирнути. Скупимо своју бол и ломимо за собом све што се смртно зове, необазујући се на светлост варљиву. Угушимо крик јер нико нас неће чути.

Сунце игра мач правде; са њим она земљу у рукама држи. Не чезнимо да се вратимо пре него што дотакнемо светли мач и угледамо лице оца свог.

кличећи на прагу

МОЛИТВА СУНЦУ

Ја те молим
Не љуби ме тако силно
И не пали пород мој
Ја сам твоја
Твоја земља хладна

*

*

*

Жар срца растаче ми тело својом ширином
вековно струјање опере прах цвета
за дан и ноћ вином се у недоглед
и тако невидљива у рађању новог
милујем оком и дарујем руком мајке
нежни пород што ниче из моје крви

Душа ми над земљом дрхти ко суза у оку
као да од њега жели да се одвоји:
попут пијанца очи се упијају
у загонетку живљења

Недокучива загонетко
шапни очима
да их не осуђујеш што су пијане
и душа неће жалити за несаним ноћима

*

*

*

На тамном длану невидљиве светлости
Деца се играју скривених путева
Једна им стопала до прага допиру
Друга се у њима ломе
У кући три времена седе

*

*

*

Рониоци

Приближисмо се прерано

Ишчезлим дубинама

Сумњичави

Молимо се пред обликом недовршеним

Спирајући ране

Сузама самотним

Клечећи на прагу

У време одсутно

туђи шапат у теби

*

*

*

Лудо је што мислиш да ћеш од смрти
Спасти време док она над тобом
Оком сјакти и сажеже твоје семе

Зар се и сам творац није опасности излагао
За грумен земље у овом нестварном сну

У белини поновљеног тренутка
Са њеним погледом су се срели
Богови и змије

Видех ли ону што у сну дугом
Рукама прелази по мојој коси
Која се небеском реком натопила
И од громава ми штити очи
Ко је ова друга чију сенку
Џинови са свећама траже

Јуче су ми руке биле у твојим рукама
А моја душа негде далеко плакала је сама
Да би се ноћас осмехнула меко
Твојим заблудама
И мојим рукама од глине

Стремљења врх сам собом се руши
Сам у себи довољан бива

Нека лутају твоје очи – душа
Док се привидом не засите
Огорчен вратићеш се да још једном
Чујеш музику срца
Које сан о теби чува

*

*

*

Док смо немо и растрзано лежали на истом узглављу, вечна ватра је мирно горела испод наших ногу. Њена моћна сенка се са сигурношћу титрала са двама раздвојеним сенкама.

Дрхтава игра ватре осветли га на тамном узглављу. Пожелех срцем да се дотакнем ватре, да постанем његова сенка. Сетка ме према светлости упути – састависмо главе. Вечно узглавље заблиста.

*

*

*

Сунце је пекло зенице
Ослепеле од видела
Пепео птица већ труне
А све је било опчињено
Пред чином сједињења
Модром путањом јурили су црвени звончићи
И светлост бела што маглу пресеца
Тада се у зениту појавише
Две руке два мача укрштена
Стена беше мојом крвљу окупана
Биће и траве црвене
На напуклој лобањи света
Сунчају се две склупчане змије
Опет ће
Узастопне кише да лију
Биће све црвено
Од моје крви
Која никога
није убила

*

*

*

Последње надање јесењег неба
претаче воду реке у тихо умирање
последњим зрацима два срца су купала
у румено своје уздахе потоње.

Пијана страсти рони тежином љубави
забрањене носећи низ воду покидане наде:
у одразу воде умирали су њих двоје.

Опојност сједињеног миловања
тихо их повлачи на дно реке
сањале очи низводно о вечној срећи.

Руке су им губиле замах
крв се уплитала тежином врелих уздаха
а два срца су заносом била рањена.

Јато гладних јастребова лети низводно
тражећи остатке грешног миловања.

*

*

*

Пролазиш поред срушених капија
А знаш
Недоглед избезумљује
Твој костур ловца и жртве
Цртеж у иловачи
Још увек сумњаш

Други пут о бисеру у шкољци

Твој сан у сјајним мрежама
Да те не завара безумно око
Господар планина
Ни на једној не борави

Они што знају
Ограде се ћутањем
Трагови се поравнавају
И ништа
А јесте заувек и необјашњиво
Туђи шапат у теби

одговарам ћутањем

*

*

*

За извор земље ослободићу се сувишности
Присутна међу присутнима
стајаћу сама
Нема дремљивости у том сломљеном гласу
ни дима
који пева успаванку
Хиљаде претворених у прах
на путу узвишици
гледају немерљиво
Али то још није узнесење
Изнад високих литица
и боја што не мину
нису себе препознали
Видевши рушевину са једним оком
у долини сребрних кругова
у сан су запали
Звери су се узнемириле
кругови подрхтавали
Јецала је струна подземних вода
жене наставиле да рађају
Али то није био почетак света
на чијим костима леже градови
мртве воде

*

*

*

Оно што бацих у воду
Три пута се преврну
Пре него што потону

Сањам векове сунца звона
На чуварево чуђење
Одговарам ћутањем

Голема сенка руши бране
Између светова

Нит простор
Нит време
Зурим у маглене завесе
Иза којих плешу
Камени кипови

Моја молитва
Празно слово
на црној табли

*

*

*

Живот ми је као пут којим идем
Труло зрно
Ничем поље пшенично
У шумама мојих очију
Птице певају
Крај песме
Због које се ловци поубијаше

*

*

*

Над дубином вода
Држах те у прстима
Кратки дан
И дугу ноћ
Птицо
Од сна позајмљена

Звуком опијена
Враћам те
Захвална
Што умирем
Од пламена

САДРЖАЈ

У ваздуху крилата кошуља - - - - - 7

ПОД СТАКЛОМ ВУЛКАНА

1 (Лежао сам закопан у песку) - - - - - 11
2 (Човек рибљих очију) - - - - - 12
3 (Лађа спуштених једара) - - - - - 12
4 (Жена модрих очију) - - - - - 13
5 (На крају наших шума) - - - - - 13

СРЦЕ ДИВЉИНЕ

Ратник и сенка - - - - - 17
(Често се враћам тамо) - - - - - 18
(Жеднија од твоје жеђи) - - - - - 19
(Знаш ли како се зове језеро) - - - - - 20
(Не проклињи ме што јесам оно што нисам) - - 21
(Кад замру звуци и згасну светла) - - - - - 22

У ПОНОВЉЕНОМ ДАНУ

Чудна преља - - - - - 25
Дух - - - - - 26
(Понекад се преда мном) - - - - - 27
(Руке потонулог ума) - - - - - 28
(О стрпљива) - - - - - 29
(Смирај туге ће у даљинама...) - - - - - 30

ЦВЕТ ПЛАМЕНА

(Да ми је на домаку ока) - - - - -	33
(Далеко си као тишина) - - - - -	34
(Из тебе рођена) - - - - -	35
(Над каменом шумом помућене истине) - - - -	36
Игра смрти - - - - -	37

КЛЕЧЕЋИ НА ПРАГУ

Молитва Сунцу - - - - -	41
(Жар срца растаче ми тело својом ширином) - -	42
(На тамном длану невидљиве светлости) - - - -	43
Рониоци - - - - -	44

ТУЋИ ШАПАТ У ТЕБИ

(Лудо је што мислиш да ћеш од смрти...) - - - -	47
(Док смо немо и растрзано лежали...) - - - - -	49
(Сунце је пекло зенице) - - - - -	50
(Последње надање јесењег неба) - - - - -	51
(Пролазиш поред срушених капија) - - - - -	52

ОДГОВАРАМ ЋУТАЊЕМ

(За извор земље ослободићу се сувишности) - -	55
(Оно што бацих у воду) - - - - -	56
(Живот ми је као пут којим идем) - - - - -	57
(Над дубином вода) - - - - -	58

Драгиња Адамовић
У ВРЕМЕ ОДСУТНО

Издавач
Књижевни клуб „Катарина Богдановић“

За издавача
Димитрије Тадић

Коректор
Зоран Спасојевић

Штампа
ГРО „Никола Николић“, Крагујевац
Микуша Гајевића 1

Тираж
1000 примерака

Април, 1987.

Народна библиотека Србије, Београд

ВРСТА ГРАЂЕ..... : монографска публикација,
текстуална грађа, штампана
ДРЖАВА ИЗДАВАЊА..... : Југославија, Србија
ГОДИНА ИЗДАВАЊА..... : 1987
ЈЕЗИК ТЕКСТА/ОРИГИНАЛА . : српски (ћирилица) /
ОБЛИК САДРЖАЈА/КЊ.ОБЛИК : / поезија
РАД ПОСЕДУЈЕ..... : публикација није илустрована
АУТОР..... : [Адамовић, Драгиња](#) - аутор
НАСЛОВ..... : У време одсутно
ИМПРЕСУМ..... : Крагујевац : Књижевни клуб
"Катарина Богдановић", 1987
ШТАМПАРИЈА..... : . - (Крагујевац : "Никола
Николић")
ФИЗИЧКИ ОПИС..... : 62 стр., 20 цм
ЗБИРКА..... : (#Библиотека #Бразде ; 7)
НАПОМЕНЕ..... : Тираж 1 000.
UDK..... : 886.1/.2-32
COBISS.SR-ID..... : 43426567

У време одсутно сведочи о једном самосталном песничком гласу који чак импонује својом одвојеношћу од помодних утицаја као и од традиционализма. Драгиња Адамовић сумира искуство неких преломних егзистенцијалних ситуација исказујући га мудрим, модерним слободним стихом.

Поента је у широком смирењу, али без резигнације; одбацујући пасивизовање и нирвану, песникиња осматра велики призор осмишљавања живота.

Песнички исказ Драгиње Адамовић је резултат одбира, шкртости која иначе одликује већином прозне писце. Она обуздава бујице паметно, да би остало оно што је битно у протоку, у дијалектици осећања и живе реакције на савремени свет.

Света Лукић

Предња клапна

Драгиња Адамовић је рођена 1925. године.

Објавила је две збирке песама: *Земља луг до неба*, Светлост, Крагујевац, 1977; *На крају тишине*, Багдала, Крушевац, 1979.

Живи у Крагујевцу.

Задња клапна